

РАД ЗАДУЖБИНА У ШКОЛСКОЈ 2009/10. ГОДИНИ

Једном годишње одржава се свечана додела стипендија и награда из средстава задужбина – за 2010. годину организована је 14. маја. Универзитет на овај начин чува успомену на своје велике добротворе који су оставили имовину свом народу, чиме су овековечили своје име и остали у памћењу генерацијама студената и професора.

Задужбинарство у Србији има веома богату традицију. Поклањањем имовине свом народу помагали су привреду, здравство, школовање и културу. Тако је пре Другог светског рата Универзитет у Београду приходовао средства од 77 задужбина и 11 фондова.

Захваљујући добротворима, најчешће имућним грађанима, који су знали да је писменост једног народа његово најјаче оружје и услов опстанка, битно је побољшана материјална основа Универзитета у периоду између два светска рата. Тада је Универзитет у Београду био један од три најбогатија Универзитета у Европи и његов капитал процењивао се на више од милијарду долара.

Најпознатија грађевина завештана Универзитету у Београду јесте Капетан Мишино здање, у коме је првобитно, од 1863. године била Велика школа, а од 1905. године, сада већ преко 140 година, Универзитет у Београду. Захваљујући средствима Министарства просвете реконструкција и санација Свечане сале је у овој школској години завршена.

Највећи добротвор Универзитета у Београду је Лука Ћеловић-Требињац. Затим, треба споменути да су и владарске породице даривале Универзитет тако да је краљица Наталија Обреновић поклонила Универзитету девет хиљада хектара шуме - југозападни део Мајданпечке државне домене, насеље Дебели Луг и рудник Благојев Камен, од тога 2.700 хектара користи Шумарски факултет а остало Србијашуме. Краљ Милан Обреновић поклонио је ботаничку башту **Јевремовац** коју сада користи Биолошки факултет, а краљ Александар I Карађорђевић зграду у којој је и данас Студентски дом.

Једна од најпознатијих страних донација је Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ сазидана средствима Карнегијеве фондације.

Ту су и драгоцене археолошке (Васић-Хајдова), нумизматичке (Вајфертова) и уметничке (Вујићева) збирке, раритетне књиге и хербар, вредни књижни фондови...

Нажалост, национализацијом и експропријацијом је већина задужбина одузета Универзитету, а доста непокретне имовине и хартија од вредности нестало је у Другом светском рату.

Значајне задужбине којима, по решењима Министарства културе из 1995. године, управља Универзитет у Београду су: **Задужбина Драгољуба Маринковића, Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Ћеловића, Задужбина Веселина Лучића, Задужбина Влајка Калинића, Задужбина Ђоке Влајковића, Задужбина Рада и Милана Вукичевића, Задужбина Светозара Видаковића и жене Магдалене, Задужбина Љубице М. Здравковић, Фонд Милана Стевановића-Смедеревца и супруге Даринке.**

И поред решења о обнављању рада задужбина и фондова, Универзитет поседује само седам задужбина и један фонд, али се очекује да ће се Законом о денационализацији решити повраћај ове имовине и обновити рад свих задужбина.

Захваљујући поклонима нових задужбинара и после Другог светског рата на Универзитету у Београду основани су фондови из којих се, у складу са циљевима, стипендирају и награђују студенти: **Фонд „Сестре Булајић”, Фонд „Мр рh Љубице-Циге Војтех Драгићевић и ing. оесс Николе Драгићевића”, Легат Данице и Ивана Теофилактова, Фонд Потпоручника Борка Никитовића и Фонд Косте Мигрића.** Два новчана фонда третирају се као стара девизна штедња грађана и у току су покушаји да се и ови фондови оживе.

Последњих година Универзитет у Београду чини напоре да обнови дух задужбинарства и промовише своје активности везане за обнову рада задужбина како би утицао на формирање свести о значају добротворства српских задужбинара, због чега је Универзитет основао Фонд **Нови добротвори Универзитета у Београду.**

Успоставља се евиденција национализоване имовине у намери да се појача притисак на власти да спроведу реституцију или да на примерен начин обештете Универзитет у Београду.

Приход задужбина се остварује преко закупа пословног и стамбеног простора. У 2010. години задужбине и фондови су имале месечне приходе од око 2.150.000,00 динара. Већи део средстава се издваја за циљеве задужбина, а један део средстава се издваја за инвестиционо и текуће одржавање зграда.

У складу са циљевима задужбина и фондова, а по расписаним конкурсима, за школску 2009/2010. годину додељене су награде за најбоље научно и књижевно дело у вредности од по 200.000,00 динара, 230 стипендија, 7 награда и 1 плаћена школарина. Укупна вредност средстава која се уплаћују за ову намену, у 2010. години, износи 13.770.000,00 динара.

Задужбинама, која су правна лица, управљају одбори задужбина, а Савет Универзитета, у складу са статутима задужбина, доноси све одлуке из домена располагања имовином. Чланови одбора су професори факултета и нису плаћени за рад у одборима задужбина.

Универзитет у Београду је великим напорима успео да заједно са градом Београдом и Јавним предузећем „Градско стамбено“ ревитализује фасаде на пет задужбинских зграда, отклони прокишњавање кровова, замени олучне вертикале, одржава лифтове и др.

Сопственим средствима финансирају се радови на зградама задужбина и то: инсталатерски, молерско-фарбарски, делимично фасадерски и др. Обновљени су степенишни простори, улазна врата и др.

Све задужбинске зграде обележене су плочама са именима задужбинара.

Универзитет у Београду и даље ће чинити напоре у циљу повраћаја целокупне задужбинске имовине за добробит студената и универзитетске наставне базе и наставника чиме ће последња воља задужбинара бити испоштована.